

Oponentský posudek na diplomovou práci Pavla Saláka *Skladatel a pedagog Petr Šandera*

Oponent: prof. PaedDr. Michal Nedělka, Dr.

Práce patří k těm typům textů, které jsou zejména v posledních desetiletích v oblasti české hudební pedagogiky velice potřebné a vítané. V době, kdy většina zvučných jmen (skladatelských, interpretačních i pedagogických) se stala objektem vědeckého zkoumání, zůstává podobnému zájmu o jména méně známá otevřen značný prostor. Přitom je zcela zřejmé, že velké osobnosti vyrůstají pouze v prostředí, které je odborně připraveno osobnostmi menšími, významnými na regionální úrovni, zaměřenými však na svou činnost intenzivně a většinou celoživotně. Skladatel a pedagog Šandera právě do této kategorie patří, čímž pečlivému autorovi diplomové práce zaručuje její tematickou nosnost, aktuálnost a zřejmě také radost z činnosti, která přináší nové poznatky.

Uvedený příslib je v diplomové práci P. Saláka také skutečně naplněn, a to tím spíše, že pisatel poznal objekt svého vědeckého zájmu z vlastní zkušenosti jako žák. Autor ovšem nezůstává jen u charakteristiky P. Šandery jako pedagoga, třebaže je mu tato rovina přirozeně blízká. Do kapitoly o Šanderovi-skladateli se promítá hrdost na učitele, na jeho úspěchy, na metody, které předpokládají talentované, samostatné a především tvořivé osobnosti. Promítá se sem hrdost na to, že autor práce patří mezi další významné, úspěšné Šanderovy žáky. Tento vztah autora k učiteli považuji za velice důležitý, protože je podnětem nejen pro cenné informace, ale vnáší do textu i jistý etický rozměr a potvrzuje to, co ve vztahu žáka k učiteli nebývá vždy vyřčeno. Vždyť dobrou práci pedagoga považujeme leckdy za naprostou samozřejmost.

Obdobně je zpracována i kapitola biografická. Zde stojí snad za povšimnutí fakt příznačný pro mnohé nadané hudebníky, že se totiž v zájmu obživy museli a musejí věnovat i hudbě, která evidentně neplní primárně estetickou funkci, ale má úlohy značně prozaičtější, například při pohřebních obřadech. Salák též připomíná společenskou situaci u nás v minulém století, jev, který je pro dnešního mladého čtenáře těžko pochopitelný – problémy v zaměstnání, když se pedagog aktivně věnoval liturgické hudbě.

Kapitola o Šanderově tvorbě není jen přehledem skladeb s jejich stručnými charakteristikami, ale v intencích komplexní analýzy přináší i stručné pohledy na tvůrčí metody a autorovy estetické priority v kontextu tehdejší tvorby. Jsou to sice jen letmé zmínky, které by stály za obsáhlejší vhledy, ale rámcově čtenáři přibližují základní problematiku v konkrétních případech. Ukazuje se zde zároveň, že Šanderova díla se mohou stát objekty

zkoumání pro mnoho dalších podobných zájemců, což ovšem přesahuje rámec jednoho diplomového úkolu.

Těžiště práce spočívá v komplexní analýze dvou vybraných sborových skladeb. Analytický pohled je tu pojat v čtivé, narativní podobě se smyslem pro detail a snad jen s menším smyslem pro vyvozování závěrů ze zjištěných skutečností. Autora zajímá především hudební syntax a v pohledu sbormistra má důraz na syntaktické vztahy své opodstatnění. Na druhé straně vyvozování závěrů postihujících hudební sdělení a jeho dopad na emocionální prožívání je procesem, který lze rozvíjet celoživotně a který není možný bez takového analytického přístupu, který ve své práci představuje P. Salák. Vybrané skladby poskytují rovněž příležitost k žánrovému porovnání, které představuje legitimní součást komplexní analýzy. Modlitby *Salve Regina* i *Ave Maria* prošly dílnami mnohých skladatelů, bylo by tedy možné tento žánr ozřejmit právě v nadhledu dějinném a stylovém a bylo by možné jej i kategorizovat? Pokud ano, podle jakých kritérií a do jaké kategorie by pak bylo možno zařadit právě zhudebnění Šanderova?

Vzhledem ke skutečnostem uvedeným výše navrhuji, aby práce byla obhájena a aby dotazy položené v závěru posudku byly u obhajoby zodpovězeny.

V Praze 31. 8. 2011